

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Jaroslava Škopka a soudců JUDr. Ondřeje Szalonnáse a JUDr. Veroniky Burianové ve věci

žalobkyně: **INTERIORS manufacture&design a.s.**, IČO: 29096227,
se sídlem Kasejovice 337, 335 01 Kasejovice,
zastoupená Mgr. et Mgr. Petrou Šrámkovou Harantovou,
advokátkou,
se sídlem Hálkova 1229/44, 301 00 Plzeň,

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**,
se sídlem Lobežská 12, 303 81 Plzeň,

v řízení o žalobě o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 1. 2. 2021, č. j. X,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Předmět řízení

1. Okresní správa sociálního zabezpečení Plzeň-jih (dále jen „správní orgán I. stupně“) vydala výkaz nedoplatků ze dne 26. 11. 2020, č. j. X, jímž bylo žalobkyni uloženo uhradit částku ve výši 446 614 Kč sestávající z dlužného pojistného na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a penále v celkové výši 446 614 Kč. Žalobkyně podala proti tomuto rozhodnutí námitky. Rozhodnutím správního orgánu I. stupně ze dne 11. 12. 2020, č. j. X, byly námitky žalobkyně zamítnuty a výkaz nedoplatků potvrzen. Proti Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

tomuto rozhodnutí brojila žalobkyně odvoláním, které však žalovaná svým rozhodnutím ze dne 1. 2. 2021, č. j. X, (dále jen „*napadené rozhodnutí*“) zamítla a potvrdila rozhodnutí správního orgánu I. stupně.

2. Žalobkyně navrhuje, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a rozhodl tak, že se žalobkyni promíjí pojistné za měsíce červenec a srpen 2020, resp. že jí bude snížen vyměřovací základ podle § 3 zákona č. 300/2020 Sb., o prominutí pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti placeného některými zaměstnavateli jako poplatníky v souvislosti s mimořádnými opatřeními při epidemii v roce 2020 a o změně zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění (dále jen „*zákon č. 300/2020 Sb.*“).

Obsah žaloby

3. Žalobkyně uvedla, že coby zaměstnavatel podala přehled o výši pojistného za období červenec a srpen 2020. K podání využila původní verzi tiskopisu, který na rozdíl od nové, rozšířené verze, neumožňoval snížení vyměřovacího základu zaměstnavatele dle § 3 zákona č. 300/2020 Sb., Jelikož byl přehled o výši pojistného podáván krátce po nabytí účinnosti zákona č. 300/2020 Sb., došlo k duplicitě tiskopisů přehledu o výši pojistného. Nový tiskopis, který umožňoval snížení vyměřovacího základu dle § 3 zákona č. 300/2020 Sb., a tiskopis nový od sebe nebylo možné na první pohled rozlišit, jelikož jejich vizuální podoba byla téměř totožná. Jedinou odlišností byl řádek 3 a 4 v části B tiskopisu.
4. Jelikož odpovědná pracovnice žalobkyně nezaznamenala, že existují dvě verze tiskopisu, žalobkyně (potažmo odpovědná pracovnice) vyplnila a odeslala přehled o výši pojistného na původní verzi tiskopisu, aniž by doslovně požádala o snížení vyměřovacího základu. Odpovědná pracovnice se následně domnívala, že dojde k automatickému snížení vyměřovacího základu ze strany správního orgánu I. stupně, jelikož žalobkyně splňovala veškeré jeho zákonné podmínky.
5. Žalobkyně má za to, že se žalovaná řádně nevypořádala s jejími námitkami a návrhy, tyto v napadeném rozhodnutí pouze citovala a dále uvedla bez dalšího hodnocení, že neshledala nic, co by vedlo k závěru, že by rozhodnutí bylo nezákonné nebo věcně nesprávné. Žalovaná vycházela při svém rozhodování toliko z citace zákona č. 300/2020 Sb., když k této zákonné úpravě doposud neexistuje žádná judikatura. Žalovaná nereflektovala ani námitky žalobkyně, ve kterých ji žádala o shovívavost. Žalobkyně upozornila, že je v místě sídla jedním z největších zaměstnavatelů, který v obtížné pandemické době ztratil téměř veškerou možnost provozovat svou činnost, a i přesto se snažila udržet si všechny zaměstnance.
6. Žalovaná rozhodovala s přepjatým formalismem, který je zcela v rozporu s účelem, s jakým byl zákon č. 300/2020 Sb., přijat. Cílem tohoto zákona bylo pomoci zaměstnavatelům vypořádat se s dopady pandemie COVID-19 bez nutnosti propouštět zaměstnance. Žalobkyně má za to, že v posuzovaném případě žalovaná i správní orgán I. stupně rozhodly zcela proti účelu tohoto zákona, když žalobkyně splnila veškeré podmínky pro snížení vyměřovacího základu, toto snížení jí však přiznáno nebylo jen kvůli vyplnění nesprávné verze formuláře.
7. Žalovaná vůbec nevyhodnotila argumenty žalobkyně o tom, že uvedený zákon měl směřovat k pomoci zaměstnavatelům, což mělo za následek velké existenční problémy žalobkyně, a to i přesto, že se jako zaměstnavatel snažila nepropouštět zaměstnance a nepřispívat tak ke zvýšení nezaměstnanosti.
8. Napadené rozhodnutí je zcela v rozporu se základními zásadami správního řízení, jakož i

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

ústavně garantovanými právy. Žalobkyně zdůraznila úlohu veřejné správy jako služby veřejnosti a povinnost správního orgánu poskytnout dotčené osobě přiměřené poučení o jejích právech a povinnostech.

9. Správní orgán I. stupně měl žalobkyni upozornit na skutečnost, že podala přehled o výši pojistného na nesprávném formuláři a měl ji vyzvat k odstranění zjevných nesrovnalostí. Zbavení možnosti opravit zjevně nesprávný přehled o výši pojistného považuje žalobkyně za zcela přepjatý formalismus, v jehož důsledku nebyl účel zákona č. 300/2020 Sb. naplněn.
10. Jak vyplývá z nálezu Ústavního soudu č. 139/2004 – III., sv. 34 (myšleno zjevně náleze 139/2004 SbNU, sv. 34, pozn. soudu), v případě, pokud právní úkony účastníků správního řízení obsahují zjevnou nesprávnost, přičemž tuto vadu je možnost odstranit poskytnutím poučení či pomoci ze strany správního orgánu, je správní orgán povinen dát účastníku řízení příležitost tuto nesprávnost odstranit.
11. Dle žalobkyně má správní orgán vždy dbát, aby přijaté řešení bylo v souladu s veřejným zájmem a aby odpovídalo okolnostem daného případu v souladu s § 2 odst. 4 zákona správního řádu. V napadeném rozhodnutí bylo rozhodnuto v rozporu s veřejným zájmem.

Vyjádření žalované

12. Žalovaná se s podanou žalobou neztotožnila. Nesouhlasí s názorem žalobkyně, že nedostatečně reflektovala její námitky, když žádala o shovívavost, jelikož je v místě svého sídla jedním z největších zaměstnavatelů snažící se udržet všechny zaměstnance. Důvody, pro které nelze odstranit tvrdost zákona při aplikaci zákona č. 300/2020 Sb., již vyložila v odstavci 7 a 8 napadeného rozhodnutí, na které odkazuje. Současně poukázala na existenci možnosti požádat o odstranění tvrdosti zákona prostřednictvím žádosti o prominutí penále dle § 104ch zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení; v řízení o takové žádosti by bylo možno argumenty žalobkyně zohlednit.
13. Žalovaná nespornuje mylné přesvědčení zaměstnankyně žalobkyně o jejím správném postupu a automatickém snížení vyměřovacího základu. Poukázala však na to, že Česká správa sociálního zabezpečení o způsobu uplatnění vyměřovacího základu zaměstnavatele informovala více cestami. Součástí této informace bylo i upozornění, že prominutí pojistného lze uplatnit pouze prostřednictvím nové verze formuláře přehledu o výši pojistného a nemožnosti uplatnění prominutí pojistného dodatečně včetně upozornění na skutečnost, že zveřejněn bude též dosavadní formulář. Nemůže být přičítáno k tíži žalované, že touto informací zaměstnankyně žalobkyně nedisponovala.
14. K námitce žalobkyně, že žalovaná rozhodovala s přepjatým formalismem a v rozporu s účelem, pro jaký byl zákon č. 300/2020 Sb. přijat, žalovaná opětovně odkázala na odstavce 7 a 8 napadeného rozhodnutí.
15. Žalovaná neměla povinnost vyzvat žalobkyni k odstranění zjevných nesrovnalostí v přehledu o výši pojistného, jelikož úkony, kterými jsou plněny povinnosti zaměstnavatele (mezi něž patří i podání přehledu o výši pojistného) nejsou procesními úkony ve smyslu správního řádu.
16. K odkazu žalobkyně na rozhodnutí Ústavního soudu žalovaná uvedla, že jej nepovažuje za přílehlavý. Důvody, pro které nebyla žalobkyně vyzvána k opravě přehledu byly vyloženy v odstavci 6 napadeného rozhodnutí.
17. Žalovaná je přesvědčena, že napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu s platnou právní

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

úpravou a navrhuje soudu, aby žalobu v plném rozsahu zamítl jako nedůvodnou.

Shrnutí průběhu správního řízení

18. Žalobkyně podala k správnímu orgánu I. stupně přehled o výši pojistného za období červenec a srpen 2020. Správní orgán I. stupně vydal podle § 104g odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení výkaz nedoplatků ze dne 26. 11. 2020, č. j. X, v němž byla vyměřena dlužná částka sestávající z dlužného pojistného na sociální zabezpečení a penále v celkové výši 446 614 Kč. Proti výkazu nedoplatků podala žalobkyně dne 7. 12. 2020 námitky, v nichž požádala o vydání opravného výkazu – přehledu o výši pojistného s nulovou částkou k úhradě s ohledem na mimořádnou situaci trvající pandemie COVID-19 a skutečnosti, že zaměstnankyně žalobkyně nedopatřením podala starý formulář přehledu o výši pojistného. Správní orgán I. stupně vydal dne 11. 12. 2020 rozhodnutí č. j. X, jímž napadený výkaz nedoplatků potvrdil.
19. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně dne 17. 12. 2020 odvolání. Neztotožnila se s rozhodnutím správního orgánu I. stupně, měla je za nesprávné a žádala žalovanou, aby rozhodnutí změnila tak, že jejímu odvolání vyhoví v plném rozsahu. Žalobkyně podotkla, že splnila veškeré zákonné podmínky pro prominutí pojistného, nicméně došlo k administrativnímu pochybení. Její pracovnice měla s formulářem přehledu o výši pojistného pracovat poprvé a předpokládala, že s ohledem na vydanou novou právní úpravu bude formulář automaticky obsahovat žádost o snížení vyměřovacího základu. Žalobkyně měla v období pandemie extrémní náklady, kdy musela omezit výrobu a provádění montáží, přičemž tento stav nadále trvá. Žalobkyně je v okolí svého sídla jedním z mála dosud fungujících výrobních závodů. Zákonná úprava by měla směřovat k tomu, aby nebyly závody nuceny propouštět zaměstnance, žalobkyně se odvolala na přílišnou tvrdost postupu správního orgánu I. stupně, neboť ze zákonné úpravy je zřejmý záměr vyhovět nárokům zaměstnavatelů uplatňujících úlevy na pojistném na sociální zabezpečení.
20. Podáním ze dne 12. 1. 2021 žalobkyně své odvolání ještě doplnila. Nad rámec již uplatněných námitek vytkla správnímu orgánu I. stupně přepjatý formalismus, který je zcela v rozporu s účelem, s jakým byl zákon č. 300/2020 Sb. přijat, a podotkla, že jediným důvodem pro nepřiznání snížení vyměřovacího základu je skutečnost, že žalobkyně nepoužila správnou verzi příslušného formuláře. Takový závěr je zcela v rozporu se zásadami správního řízení, jakož i s ústavně garantovanými právy. Žalobkyně akcentovala úlohu veřejné správy jako služby veřejnost a konstatovala, že ji správní orgán I. stupně měl upozornit na skutečnost, že přehled o výši pojistného podala na nesprávném formuláři, a dále ji měl vyzvat k odstranění zjevných nesrovnalostí, a to v souladu s § 4 odst. 2 správního řádu. Správní orgán I. stupně dále nezohlednil zásadu obsaženou v § 2 odst. 4 zákona č. 500/2004 správní řád, a sice povinnost správního orgánu dbát, aby přijaté řešení bylo v souladu s veřejným zájmem a aby odpovídalo okolnostem daného případu. Žalobkyně dále odkázala na nález Ústavního soudu č. 139/2004 – III., sv. 34 (myšleno zjevně nález 139/2004 SbNU, sv. 34, pozn. soudu), který pojednává o povinnosti správního orgánu účastníky správního řízení poučit či jim pomoci v případě, kdy procesní úkony účastníků obsahují zjevnou nesprávnost, kterou lze odstranit.
21. Žalovaná vydala dne 1. 2. 2021 rozhodnutí č. j. X, tedy nyní žalobou napadené rozhodnutí, v němž odvolání žalobkyně zamítl a potvrdila rozhodnutí správního orgánu I. stupně. Dospěla k závěru, že žalobkyně nesplnila podmínky stanovené zákonem č. 300/2020 Sb., neboť v souladu s § 2 písm. d) zákona č. 300/2020 Sb. řádně neuplatnila snížení vyměřovacího základu zaměstnavatele. Žalovaná dále podotkla, že o postupu směřujícím Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

k uplatnění snížení vyměřovacího základu zaměstnavatele informovala zveřejněním informací k podávání přehledů o výši pojistného a tiskovou zprávu na webových stránkách žalované. Nad rámec uvedeného byli zaměstnavatelé informováni dopisem zaslaným do datové schránky, v případě žalobkyně byla tato datová zpráva doručena dne 8. 7. 2020 v 7:27:45 hodin přihlášením oprávněné osoby. K neupozornění žalobkyně na použití chybného formuláře žalovaná uvedla, že za údaje v přehledu o výši pojistného v plné míře odpovídá zaměstnavatel. Správní orgán I. stupně nemůže předjímat chybné vyplnění formuláře, nadto žalobkyně nevyužila snížení vyměřovacího základu zaměstnavatele ani za měsíc červen 2020, nebylo proto na první pohled nápadné, že o něj nežádá ani za následující měsíce. K odstranění tvrdosti postupu správního orgánu I. stupně uvedla žalovaná, že jde o mimořádný právní institut, který fakticky anuluje určité ustanovení právního předpisu rozhodnutím správního orgánu v jednotlivém případě. K vydání takového rozhodnutí je nezbytné zmocnění příslušného správního orgánu v konkrétním právním předpise v souladu s čl. 2 odst. 3 Ústavy. S ohledem na absenci zmocnění k rozhodování o odstranění tvrdosti zákona v zákoně č. 300/2020 Sb., nemohl správní orgán I. stupně rozhodnout o odstranění tvrdosti zákona a omyl žalobkyně v tomto případě danou cestou prominout.

Jednání před soudem

22. Ve věci se dne 16. 2. 2022 uskutečnilo jednání. V jeho rámci zástupkyně žalobkyně odkázala na podanou žalobu a na listiny založené ve správním spise. Akcentovala účel zákona č. 300/2020 Sb., význam žalobkyně coby zaměstnavatele, kterému se podařilo zachovat všechna pracovní místa i v nepříznivé pandemické situaci. Poukázala také na to, že dlužné pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti již žalobkyně uhradila, nemá ve vztahu k žalované žádný nedoplatek. Zmocněnkyně žalované pak odkázala na odůvodnění napadeného rozhodnutí a vyjádření k žalobě. Uvedla, že poukaz na nález Ústavního soudu obsažený v žalobě není přílehlavý, řešil totiž jinou situaci, ve které žalovaná skutečně pochybila; tato situace je ale od situace panující v projednávané věci zcela jiná. Žalovaná uznává, že legislativa se v koronavirové pandemii měnila rychle, s ohledem na situaci to bylo nezbytné, ale současně poukázala na to, že o povinnostech spojených s uplatněním nároku na snížení vyměřovacího základu informovala dostatečně, a to jednak prostřednictvím tiskových zpráv, jednak písemnou informací doručenou každému zaměstnavateli do jeho datové schránky.
23. Soud ve věci v rámci jednání neprováděl dokazování. Zástupkyně žalobkyně setrvala jen na návrhu na výslech zaměstnankyně žalobkyně L. H., která vyplňovala tiskopisy přehledu o výši vyměřovacího základu a měla se dle návrhu vyjádřit blíže k okolnostem využití chybného verze tohoto tiskopisu. Tento důkazní návrh však soud zamítl, neboť po skutkové stránce nebyl mezi účastnicemi spor o průběhu věci. Bližší okolnosti, které zaměstnankyni žalobkyně vedly k tomu, že vyplnila nesprávnou verzi tiskopisu, nebyly pro výsledek řízení relevantní.

Posouzení věci

24. V souladu s § 75 odst. 1 a 2 s. ř. s. vycházel soud při přezkoumání napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, a napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů uplatněných v žalobě.
25. Žaloba není důvodná.

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

26. Především soud považuje za vhodné se nejprve vyjádřit k uplatněnému žalobnímu petitu. V něm žalobkyně navrhla, aby soud zrušil napadené rozhodnutí a určil, že se žalobkyni promíjí pojistné za měsíce červenec a srpen 2020 (z kontextu věci je nepochybné, že žalobkyně tu má na mysli pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, pozn. soudu), resp. že jí bude snížen vyměřovací základ zaměstnavatele dle § 3 zákona č. 300/2020 Sb. V řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu může soud ve smyslu § 78 s. ř. s. rozhodnout toliko tak, že napadené rozhodnutí zruší, je-li žaloba důvodná (§ 78 odst. 1 s. ř. s.), nebo žalobu zamítne, je-li nedůvodná (§ 78 odst. 7 s. ř. s.). Ponechat stranou je možno soudní diskreci týkající se trestů za správní delikty (§ 78 odst. 2 s. ř. s.), neboť ta není v projednávané věci relevantní. Omezení těchto rozhodovacích možností má své vážné důvody vyplývající z konstrukce správního soudnictví coby prostředku povahy kontrolní a souvisí i s provedenou dělbou moci v České republice. Soud v tomto pojetí správního soudnictví na podkladě podané žaloby ověřuje, zda správní orgány rozhodly v souladu s právem a podle práva. Není však oprávněn činnost správních orgánů sám nahrazovat svými rozhodnutími. Z toho je patrné, že soud nemohl jakkoli reflektovat na návrh žalobkyně, aby sám rozhodl o prominutí pojistného na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, resp. o snížení vyměřovacího základu. Z petitu žaloby i jejího obsahu je však podle přesvědčení soudu zřejmé, že se žalobkyni jednalo především o zrušení napadeného rozhodnutí, což je uvedeno v úvodu petitu, přičemž lze dovodit, že snížení pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti se žalobkyně domáhá coby efektu kasačního rozhodnutí soudu, zřejmě v podobě závazného právního názoru soudu ve smyslu § 78 odst. 5 s. ř. s. Takto bylo možno žalobní návrh považovat za přípustný a nebylo nutno odstraňovat jeho vady postupem dle § 37 odst. 5 s. ř. s., což by v projednávané věci bylo procesně neefektivní, neboť by to přineslo zdržení průběhu řízení, aniž by to jakkoli zvýšilo úroveň ochrany práv žalobkyně, a současně by se jednalo o projev až přepjatého formalismu, protože žalobní petit lze vyložit způsobem, který je v soudním řízení správním přípustný a odpovídající zjevnému úmyslu žalobkyně, kterého zamýšlí docílit. Tento postup soudu nepřinesl ani žádný procesní diskomfort straně žalované, která rovněž neměla žádné pochybnosti o tom, co je předmětem řízení, což vyplývá především z obsahu jejího vyjádření a vystoupení její zaměstnankyně během jednání.
27. Z obsahu žaloby se podává, že žalobkyně ve své žalobě uplatnila dva šířeji koncipované žalobní body. Především namítla nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí, kterou spatřuje v tom, že žalovaná pouze „přerecitovala“ její návrhy a námitky, aniž by se s nimi v rámci jeho odůvodnění nějak vypořádala, její závěr o nedůvodnosti odvolání není řádně zdůvodněn, žalovaná nereflektovala ani na žádost o shovívavost zdůvodněnou obtížnou společensko-ekonomickou situací žalobkyně, přes kterou se snaží udržet zaměstnanost, a konečně nebylo přihlédnuto ani k teleologickému argumentu účelem zákona č. 300/2020 Sb. Druhý žalobní bod pak spočívá v námitce nesprávného posouzení věci, které žalobkyně spatřuje, obecně řečeno v tom, že jejím námitkám proti výkazu nedoplatků nebylo ani správním orgánem I. stupně, ani žalovanou vyhověno.
28. Soud se v logice přezkumu správního rozhodnutí zabýval pochopitelně nejprve právě žalobním bodem týkajícím se tvrzené nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí. Pokud by soud jeho nepřezkoumatelnost shledal, vedlo by to k jeho kasaci. Bylo-li by navíc napadené rozhodnutí vskutku nepřezkoumatelné, nebylo by je ani možno podrobit přezkumu optikou námitek „meritorní“ povahy.
29. Nepřezkoumatelnost je závažnou vadou správního rozhodnutí, která, jak už vyplývá z jejího označení, brání tomu, aby takové rozhodnutí mohlo být po věcné stránce přezkoumáno soudem. Tato vada se vyskytuje ve dvou obecných formách, jež vyplývají z Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

§ 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s., a sice nepřezkoumatelnosti pro nesrozumitelnost a nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů. Nepřezkoumatelnost pro nesrozumitelnost napadeného rozhodnutí bude dána např. tehdy, nebude-li z něj vůbec možno zjistit, jak správní orgán rozhodl, ať už pro úplnou absenci výroku nebo jeho vnitřní rozpornost (k tomu např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 10. 2004, č. j. 6 A 127/2002-28), případně zásadní nesrozumitelností odůvodnění (k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 9. 2003, č. j. 7 A 547/2002-24). I přes určité vady, jimiž je rozhodnutí zatíženo, se však o nepřezkoumatelnost pro nesrozumitelnost jednat nebude tehdy, je-li nedostatky možno odstranit výkladem rozhodnutí jako celku, a to v kontextu proběhlého řízení, obsahu správního spisu a podání účastníků (k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 8. 2006, č. j. 1 Afs 38/2006-72). Nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů je způsobena především nedostatkem skutkových důvodů rozhodnutí, např. pokud se správní orgán nezabýval všemi relevantními okolnostmi věci (k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75), není-li zřejmé, z jakých skutkových závěrů žalovaný vycházel, z jakých podkladů učinil své skutkové závěry a jakými úvahami se řídil při jejich hodnocení (k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 8. 2007, č. j. 6 Ads 87/2006-36). Nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů tak vzniká zejména tehdy, opomene-li správní orgán na námitku účastníka zcela (i implicitně) reagovat. Přehlédnout nicméně nelze fakt, že správní orgány nemají povinnost vypořádat se s každou dílčí námitkou, pokud proti tvrzení účastníka řízení postaví právní názor, v jehož konkurenci námitky jako celek neobstojí (k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 2. 2019, č. j. 8 Afs 267/2017-38).

30. V dané věci žalobkyně míří nepochybně na nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů, neboť jednak obecně tvrdí, že žalovaná se nad rámec jejich prosté rekapitulace fakticky nijak nezabývala jejími argumenty, přičemž konkretizuje, že se má jednat o námitku týkající se apelu na shovívavost žalované, a dále o argumentaci týkající se účelu zákona č. 300/2020 Sb. Lze konstatovat, že tyto důvody, pokud by byly prokázány, by za jistých okolností skutečně mohly k závěru o nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí v intencích závěrů shora citované judikatury vést. Je tomu tak proto, že esenciální součástí odůvodnění každého správního rozhodnutí je podle § 68 odst. 3 správního řádu mj. i *„informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí“*. V projednávaném případě tomu tak však nebylo a soud dospěl k závěru, že tento žalobní bod je nedůvodný.
31. Pokud totiž jde o tvrzení, že žalovaná v napadeném rozhodnutí nevypořádala námitku žalobkyně týkající se jejího apelu na shovívavost, podává se z odůvodnění napadeného rozhodnutí, že se jím žalovaná zabývala na straně 3 napadeného rozhodnutí, a to v míře zcela odpovídající potřebě, respektive právní relevanci argumentaci žalobkyně uplatněné v jejím odvolání proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně. Žalovaná se nejprve vyjádřila k možnosti postupu k odstranění tvrdosti zákona (prvý odstavec strany 3 napadeného rozhodnutí), k čemuž ji žalobkyně výslovně vyzvala v odvolání proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně, aby následně konstatovala, z jakých důvodů není žalobkyni možno ani přes tvrzení, jimiž svůj apel na shovívavost podepřela, přiznat nárok na snížení vyměřovacího základu zaměstnavatele (druhý odstavec strany 3 napadeného rozhodnutí).
32. Jde-li pak o tvrzení, že žalovaná nevyhodnotila argumenty žalobkyně týkající se účelu zákona č. 300/2020 Sb., pak je z odůvodnění napadeného rozhodnutí zcela zřejmé, že žalovaná účel tohoto zákona nijak nezpochybnuje. Poukazuje však na to, že postup vedoucí ke snížení vyměřovacího základu zaměstnavatele podle tohoto zákona, se musí Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

odehrát v jeho mantinelech. Žalovaná konstatuje: „Podmínky pro možný nárok na snížení vyměřovacího základu zaměstnavatele jsou v něm jasně stanoveny a jejich nedodržení nutně vede k nemožnosti uplatnění tohoto snížení, prominutí pojistného. Zákon o prominutí pojistného byl přijat v reakci na epidemiologickou situaci v roce 2020 a reaguje na politické, ekonomické a společenské dění v souvislosti s touto situací. Cílem tohoto zákona jistě byla a je podpora a udržení zaměstnanosti, což ovšem nebrání stanovení určitých hranic, podmínek, které musí subjekty pro dosažení této podpory splnit.“ Ani v této části proto nelze námitce žalobkyně přisvědčit.

33. Nad rámec uvedeného soud doplňuje, že žalobkyně ve své žalobě kromě dvou shora uvedených konkrétních námitek ještě uvedla, že žalovaná „fakticky pouze přerecitovala návrhy a námítky žalobce, když se však s těmito námitkami vůbec žádným způsobem nevypořádala.“ Z kontextu té části žaloby, v níž je tato věta uvedena, není patrné, zda se jedná toliko o úvod směřující ke shora zmíněným dvěma konkrétním námitkám, nebo se má jednat o obecněji koncipovanou výtku, podle níž snad nebyly vypořádány ještě nějaké jiné argumenty žalobkyně. Jelikož je soud podle § 75 odst. 2 s. ř. s. při přezkumu správního rozhodnutí zásadně vázán uplatněnými žalobními body, jež mu v rámci zachování rovnosti procesních stran nepřisluší jakkoli domýšlet či dotvářet, konstatuje ve stejné míře obecnosti, v jaké je tato část žalobní námítky formulována, že neshledal, že by nějaký argument uplatněný žalobkyní v rámci jejího odvolání proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně byl žalovanou opominut.
34. Na podkladě shora řečeného je tedy možno shrnout, že soud neshledal, že by napadené rozhodnutí trpělo vadou nepřezkoumatelnosti.
35. Dále se soud zabýval druhým žalobním bodem, v němž žalobkyně namítá nesprávné právní posouzení věci.
36. Spor mezi účastníky se koncentroval do otázek právních důsledků vyplývajících z nesporného skutkového stavu.
37. Podle § 1 odst. 1 zákona č. 300/2020 Sb.: „Tento zákon upravuje jako kompenzaci některých hospodářských následků souvisejících s výskytem koronaviru označovaného jako SARS CoV-2 prominutí pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti (dále jen "pojistné"), které jsou podle zákona o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti (dále jen "zákon o pojistném") povinni platit zaměstnavatelé jako poplatníci pojistného za červen, červenec a srpen 2020. Prominutím pojistného se rozumí snížení vyměřovacího základu zaměstnavatele podle § 3.“
38. Dle § 2 odst. 1 zákona č. 300/2020 Sb.: „Nárok na prominutí pojistného za kalendářní měsíc má zaměstnavatel, jestliže počet jeho zaměstnanců v pracovním poměru, kteří jsou účastni nemocenského pojištění, nepřesahuje v posledním dni kalendářního měsíce 50, b) počet jeho zaměstnanců v pracovním poměru, kteří jsou účastni nemocenského pojištění, činí v posledním dni kalendářního měsíce aspoň 90 % počtu těchto zaměstnanců v posledním dni března 2020, c) úhrn vyměřovacích základů zaměstnanců v pracovním poměru za kalendářní měsíc činí aspoň 90 % úhrnu vyměřovacích základů zaměstnanců v pracovním poměru za březen 2020, d) odvedl pojistné, které jsou povinni platit jeho zaměstnanci, ve stanovené lhůtě a ve výši uvedené na přehledu podle § 9 zákona o pojistném, a e) za kalendářní měsíc nečerpá prostředky na částečnou úhradu mzdových nákladů poskytovaných zaměstnavatelům z Cíleného programu podpory zaměstnanosti, který jako cílený program k řešení zaměstnanosti podle § 120 zákona o zaměstnanosti byl schválen vládou České republiky ke zmírnění negativních dopadů onemocnění COVID-19 způsobeného novým koronavirem označovaným jako SARS CoV-2 na zaměstnanost v České republice.“

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

39. Podle § 4 odst. 1 zákona č. 300/2020 Sb.: „Zaměstnavatel, který stanoví vyměřovací základ podle § 3, uvádí na předepsaném tiskopisu podle § 9 odst. 2 zákona o pojistném vyměřovací základ zaměstnavatele stanovený podle § 5a zákona o pojistném a vyměřovací základ zaměstnavatele snížený podle § 3.“ Dle druhého odstavce téhož ustanovení: „Snížení vyměřovacího základu zaměstnavatele podle § 3 se uplatňuje na předepsaném tiskopisu podle § 9 odst. 2 zákona o pojistném; toto snížení nelze uplatnit zpětně.“
40. Z citované právní úpravy tedy vyplývá, že zákon č. 300/2022 Sb., umožňuje určitým zaměstnavatelům, kteří odpovídají hlediskům stanoveným v jeho § 2 odst. 1 uplatnit nárok na prominutí (snížení) pojistného na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti (dále v textu rozsudku též jen „pojistné“), které jsou povinni platit jako poplatníci, a to za kalendářní měsíce červen, červenec a srpen 2020. Jedná se tu o kompenzaci některých hospodářských následků souvisejících s počátečním obdobím koronavirové pandemie, která podstatným způsobem zasáhla nejen do hospodářského života České republiky. Příslušný nárok nicméně zákon neupravuje pro stanovené zaměstnavatele jako automatický. V intencích § 4 odst. 2 zákona č. 300/2020 Sb., je dlužno jej uplatnit v rámci tiskopisu přehledu o výši vyměřovacího základu a o výši pojistného podle § 9 odst. 2 zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti.
41. Tato skutečnost, stejně jako již zmíněný fakt, že se možnost prominutí (snížení) pojistného netýká všech zaměstnavatelů, ale jen jejich skupiny odpovídající hlediskům upraveným v § 2 odst. 1 zákona č. 300/2020 Sb., nalezla svůj odraz v tom, že Česká správa sociálního zabezpečení zveřejnila a akceptovala dvě podoby tiskopisu přehledu o výši pojistného. Jednak šlo o verzi, která nebyla spojena s uplatněním nároku na prominutí (snížení) pojistného podle zákona č. 300/2020 Sb., jednak o verzi, která s jeho uplatněním spojena byla, a za tím účelem byla rozšířena o údaje potřebné k uplatnění sníženého vyměřovacího základu. Žalobkyně přitom nespochybnuje, že ačkoliv měla o uplatnění tohoto nároku v měsících červenec a srpen 2020 zájem, zaslala České správě sociálního zabezpečení přehled o výši pojistného za tyto měsíce na tiskopisu, který s jeho uplatněním spojen nebyl. Svědčí o tom ostatně i obsah správního spisu předložený žalovanou, v němž jsou oba tyto přehledy zaslány žalobkyni založeny; jedná se o přehled ze dne 18. 8. 2020 o výši pojistného za červenec 2020 a přehled ze dne 17. 9. 2020 o výši pojistného za srpen 2020.
42. Je zřejmé, že pokud zákon č. 300/2020 Sb., spojuje ve svém § 4 odst. 2 uplatnění nároku na prominutí (snížení) pojistného s podáním předepsaného tiskopisu, přičemž zapovídá jeho uplatnění zpětně, vymezuje tím zcela přesně to, že jinak než na stanoveném tiskopisu tento nárok uplatnit nelze, a současně tento nárok nelze uplatnit poté, co již byl České správě sociálního zabezpečení předložen tiskopis, který s uplatněním tohoto nároku spojen není.
43. Je-li pak na podkladě nesporných skutkových okolností projednávaného případu evidentní, že žalobkyně dne 18. 8. 2020 a dne 17. 9. 2020 předložila České správě sociálního zabezpečení přehledy o výši pojistného za červenec 2020 a srpen 2020 na tiskopisech, které nejsou spojeny s uplatněním nároku na prominutí (snížení) pojistného na sociální zabezpečení, pak nelze než konstatovat, že žalobkyně tento nárok zkrátka neuplatnila. Na této skutečnosti nemůže vůbec nic změnit to, zda se tak stalo záměrně nebo jen opomenutím konkrétní její zaměstnankyně. Zákon č. 300/2020 Sb., mezi těmito případy nijak nerozlišuje a jelikož neumožňuje ani zpětné uplatnění tohoto nároku, fakticky ani neumožňuje rektifikaci takové situace. Žalobkyně si v tomto směru může jen sotva pomyslně k dobru přičítat, že alespoň předložila tiskopis správně nazvaný, neboť k podání přehledu pojistného na sociální zabezpečení byla tak jako tak povinna dle již shora citované právní úpravy zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. Krucální je totiž otázka, zda žalobkyně Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

řádně uplatnila svůj tvrzený nárok na prominutí (snížení) pojistného, což bylo možno učinit právě jen prostřednictvím té verze tiskopisu, která byla rozšířena o potřebné informace. A není mezi účastníky sporu o tom, že právě to žalovaná neučinila.

44. Žádné jiné závěry pak není možno vyvozovat ani z toho, že se příslušná zaměstnankyně žalobkyně mylně domnívala, že dojde k automatickému snížení vyměřovacího základu přímo Českou správou sociálního zabezpečení, když žalobkyně zákonem předepsané předpoklady splňovala. Oprávněnost takové domněnky totiž není možno z citované právní úpravy dovodit, neboť ta v § 4 odst. 2 zákona č. 300/2020 Sb., jednoznačně stanoví, že nárok je nutno *uplatnit* na předepsaném tiskopisu. Ten tiskopis, který žalobkyně opakovaně České správě sociálního zabezpečení předložila, přitom žádné uplatnění tohoto nároku zcela evidentně neobsahoval.
45. Správním orgánům v projednávané věci nelze oprávněně vytýkat, že by postupovaly s přepjatým formalismem. Pokud totiž žalobkyně nárok na prominutí (snížení) pojistného na sociální zabezpečení neuplatnila, nemohly správní orgány činit nic jiného, než v intencích toho postupovat a následně žalobkyni výkazem nedoplatků úhradu dlužného pojistného předepsat. Správní orgány tedy nepostupovaly s přepjatým formalismem, ale zcela adekvátně v souladu s tím, že žalobkyně nárok na prominutí (snížení) pojistného na sociální zabezpečení neuplatnila.
46. Přisvědčit nelze žalobkyni ani v tom, že by postup správních orgánů byl v rozporu se základními zásadami správního řízení či s ústavně garantovanými právy. Dovolává-li se žalobkyně poučovací povinnosti správních orgánů s tím, že měla být Okresní správou sociálního zabezpečení upozorněna, že přehled o výši pojistného podala na nesprávném formuláři, a vyzvána k odstranění zjevných nesrovnalostí, je třeba k tomu uvést následující. Především je ze shora podaného výkladu zřejmé, že podání přehledu o výši pojistného na tiskopise, který není spojen s uplatněním práva na prominutí (snížení) pojistného dle zákona č. 300/2020 Sb., není žádnou zjevnou nesrovnalostí, kterou by snad mělo být nutno odstraňovat. Podání tohoto přehledu je plněním specifické povinnosti žalobkyně vyplývající ze zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociálním zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. Žalobkyně této své povinnosti prostřednictvím zaslání přehledů ze dne 18. 8. 2020 a 17. 9. 2020 plně dostála. Ze strany České správy sociálního zabezpečení jí v tomto směru nebylo co vytknout. Skutečnost, že žalobkyně nevyužila, byť třeba i v důsledku omylu své zaměstnankyně, možnosti uplatnit určitý zvláštní a fakultativní nárok, jde plně k její tíži, nikoli k tíži správních orgánů, kterým z žádného právního předpisu nevyplývala a nevyplývá povinnost *in abstracto* prověřovat, zda ten či onen zaměstnavatel snad splňuje podmínky pro uplatnění nároku na prominutí (snížení) pojistného podle zákona č. 300/2020 Sb., a popřípadě je vyzývat k jeho uplatnění, byť tak sami tito zaměstnavatelé neučinili. Požadovat takovou aktivitu po orgánech správy sociálního zabezpečení je zcela nerealistické, neboť by to od nich v podstatě vyžadovalo posouzení každého individuálního nároku ještě před tím, než je tento nárok vůbec oprávněným subjektem uplatněn, a to bez toho, aby tyto orgány disponovaly těmi údaji, z nichž se tento nárok podle zákona odvíjí, neboť tyto údaje jsou právě obsahem toho tiskopisu, který žalobkyně v projednávané věci nepodala. Jelikož se tu nejednalo o případ žádné zjevné nesprávnosti, ale o to, že žalobkyně jednoduše neuplatnila konkrétní nárok, který snad uplatnit mohla, ale zcela jistě jej uplatnit nebyla povinna, není případný ani odkaz žalobkyně na judikaturu Ústavního soudu týkající se odstraňování zjevných nesprávností úkonů učiněných účastníky správního řízení.
47. Soud konečně nesouhlasí se žalobkyní ani v tom, že by správní orgány v posuzované věci porušily svou povinnost dbát, aby jimi přijaté řešení bylo v souladu s veřejným zájmem a aby odpovídalo okolnostem daného případu. Přisvědčit je žalobkyni možno potud, že Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

pokud zákon č. 300/2020 Sb. v ustanovení svého § 1 odst. 1 proponuje, že jeho účelem je upravit coby „kompenzaci některých hospodářských následků souvisejících s výskytem koronaviru (...) prominutí pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, které jsou podle zákona o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti povinni platit zaměstnavatelé jako poplatníci pojistného za červen, červenec a srpen 2020,“ lze za veřejný zájem považovat to, aby se tato kompenzace dostala těm subjektům, které splňují příslušné předpoklady. Jedním z těchto předpokladů je ale i řádné uplatnění této kompenzace, a to právě v podobě příslušného tiskopisu. Ten však žalobkyně správním orgánům v projednávaném případě nezaslala, a příslušný nárok tedy neuplatnila. Jak už soud rovněž konstatoval, uplatnění tohoto nároku je toliko právem, nikoli povinností příslušného zaměstnavatele. Skutečnost, že určitý zaměstnavatel daný nárok neuplatní, nečiní pak závěr o tom, že je povinen uhradit pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti v nesnížené výši, rozporným s veřejným zájmem. Již vůbec pak neobstojí tvrzení, že by tato situace odporovala okolnostem daného případu; je tomu totiž právě naopak. Okolnostem daného případu by neodpovídalo, pokud by žalobkyni byl přiznán nárok, který sama neuplatnila.

Závěr a náklady řízení

48. Soud dospěl k závěru, že žaloba, jíž žalobkyně brojila proti napadenému rozhodnutí žalované, je nedůvodná. Výrokem I. tohoto rozsudku proto žalobu směřující proti těmto rozhodnutím zamítl.
49. Výrokem II. tohoto rozsudku pak soud rozhodl o náhradě nákladů řízení. Při rozhodování o nákladech řízení se soud vyšel z § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož: „*Nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Měl-li úspěch jen částečný, přizná mu soud právo na náhradu poměrné části nákladů.*“ Účastníkem, který měl ve věci plný procesní úspěch, je žalovaná, neboť žaloba byla soudem zamítnuta. Žalovaná je nicméně správním orgánem, který nemá právo na náhradu těch nákladů, které nepřevyšují náklady spojené s výkonem jeho běžné úřední činnosti. Soud nezjistil, že by nějaké takové náklady žalovaná v souvislosti s probíhajícím řízením vynaložila. Proto soud rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost do dvou týdnů po jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Plzeň 16. února 2022

Mgr. Jaroslav Škopek v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.